

Regionfullmäktige

1 Revisorernas bedömning av Delårsbokslut per 2015-08-31

1.1 SAMMANFATTNING

Med hjälp av vårt revisionskontor har vi granskat regionens delårsbokslut per augusti 2015. Granskningen har genomförts med utgångspunkt i Lag om kommunal redovisning och God redovisningssed.

Vår sammanfattande slutsats är att det ekonomiska resultatet och det resultat för verksamheterna som redovisas i delårsbokslut per augusti år 2015 i flera väsentliga delar inte uppfyller de mål som fullmäktige beslutat.

Sammanfattningsvis är våra iakttagelser och bedömningar följande:

- *Delårsrapporten behöver utvecklas.* I några avseende har detta gjorts exempelvis har redovisning av arbetet med LEAN tillkommit. Regionens övriga utvecklingsaktiviteter (Långsiktig utvecklingsplanering LUP och produktions- och kapacitetsplanering mm) som beslutats för att komma tillrätta med den bekymmersamma ekonomin saknas i delårsrapporten.

Redovisningen av regionens engagemang i bolag, stiftelser mm har förbättrats till att vara mer enhetlig och redovisa ekonomiskt resultat och prognos. Norrtåg AB saknas dock i redovisningen varför vi rekommenderar att redovisningen av regionens engagemang i bolag, stiftelse mfl förbättras så att regionens samtliga engagemang framgår.

I delårsrapporten saknas; uppgifter om produktion, köp av Riks - och regionsjukvård, noter till balans- och resultaträkningen som förklarar förändringar i posterna som följd av regionbildningen och uppgifter om pensionsskulden och borgensåtaganden.

I delårsrapporten redovisas utfallet för mål och måttetal som regiondirektören beslutat om i sin 3-åriga verksamhetsplan. Detta överensstämmer med regionens styrmodell och innebär att direktörens plan inte varit föremål för något politiskt ställningstagande. Däremot redovisas inte utfallet för de framgångsfaktorer som regionstyrelsen beslutat om i sin 1-åriga verksamhetsplan.

Ovan redovisade brister försvårar bedömningen av om styrelsen uppfyllt fullmäktiges uppdrag och om regler efterlevs. Av kommunallagen 6 kap 34 § framgår i vilka ärenden en nämnds beslutanderätt inte får delegeras bl.a. gäller detta ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.. Vi rekommenderar att styrelsen tar initiativ till en prövning om styrmodellen är förenlig med Kommunallagens bestämmelse.

- *Regionens ekonomi är fortsatt mycket bekymmersam* samt att det under året skett en ytterligare försämring med ett underskott för 2015 som beräknas uppgå till 265 mkr. Till detta ska läggas *tidigare års underskott, totalt 347,2 mkr, varav 139,6 mkr ska återställas under 2015*. Enligt uppgift kommer detta inte att kunna inhämtas under planperioden.
Vi ser mycket allvarligt på den utarmning av regionens egna kapital som skett under ett antal år och som riskerar att försätta regionen i stora svårigheter som att behöva låna till driften.
- Vi anser att *regionstyrelsen bör utveckla budgetprocessen* för att möjliggöra en tydlig styrning och ge en förtroendefull grund för sitt ansvarsutkrävande gentemot verksamheterna. I nu rådande förhållanden med en ekonomisk obalans, redan i ingången av året, försvåras ett reellt ansvarsutkrävande.
- Verksamhetsmålen har i väsentliga avseenden inte uppnåtts och behöver enligt vår mening ett ökat fokus. *Bristande måluppfyllelse* finns främst inom målområdet "verksamhetsresultat", "medarbetare" och "ekonomi". *Vi ser allvarligt på den bristande tillgängligheten till vården och att man inte lyckas komma tillrätta med de vårdrelaterade infektionerna.*
Den *höga sjukfrånvaron* bland personalen är *fortfarande alarmerande* liksom det stora antalet sjukskrivningsdagar bland länets befolkningen i övrigt.
- Vi rekommenderar att vårdvalsnämnden verkar för att komma tillrätta med skulden till privatläkaren (se punkt 1.5) samt att försiktighetsprincipen tillämpas vid redovisning av skulden.

1.2 LAGSTIFTNING OCH GOD SED

Regionen skall enligt Lag om kommunal redovisning och God redovisningssed minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från räkenskapsårets början.

- Delårsrapporten bör omfatta även de kommunala företagen.
- Delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av regionens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.
- Delårsrapporten bör åtminstone innehålla förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning. Därutöver bör även finansieringsanalys och relevanta noter ingå.
- Uppgifter för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret ska också lämnas om det inte finns särskilda hinder.
- I delårsbokslutet bör kommenteras den troliga utvecklingen under resterande del av innevarande räkenskapsår.

Kommunallagen 8 kap. 5, 5a §§ ställer krav på att budgeten skall vara i balans och att budget och flerårsplan skall innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen skall följas upp kontinuerligt och det är regionstyrelsens ansvar att i delårsrapporten och årsredovisningen utvärdera måluppfyllelsen.

Revisorernas uppgift vid granskning av delårsrapporter är enligt föreskrifterna i kommunallagen 9 kap. 9a § att bedöma om resultatet i delårsrapporten, som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige, är förenligt med de mål fullmäktige har beslutat.

1.3 GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE

Regionstyrelsen behandlade delårsrapporten per augusti 2015 vid sitt sammanträde den 29-30 september. Underlag till föreliggande bedömning är regionstyrelsens delårsrapport till fullmäktige, styrelsens protokoll med handlingar och uppgifter som framkommit i de granskningsinsatser som revisorerna i enlighet med revisionsplan för år 2015 hittills har genomfört.

Förutom en översiktlig granskning av delårsrapporten har granskningen även omfattat studie av protokoll och andra relevanta dokument samt övrig bokslutsdokumentation i form av specifikationer. Vi har inte i detalj granskat att räkenskaperna är riktiga. Istället har rimlighetsanalyser gjorts med hjälp av översiktliga analyser kombinerat med stickprovskontroller.

1.4 RESULTAT

1.4.1 Delårsrapporten

I delårsrapportens avsnitt "Mål och verksamhet" återredovisas mål och mätetal enligt regiondirektörens 3-åriga verksamhetsplan. I rapporten saknas dock en återredovisning av regionstyrelsens 1-åriga verksamhetsplan med framgångsfaktorer och utvecklingsområden.

Det saknas en redovisning av hur god ekonomisk hushållning kommer att kunna uppnås. Enligt delårsrapporten uppges att "Den av fullmäktige beslutade Regionplanen för planperioden 2015-2017 kommer inte att återställa de balanserade resultatet".

I delårsrapporten redovisas LEAN, en del i det utvecklingsarbete som pågår med syftet att komma tillrätta med den svåra ekonomiska situationen. Redovisning av arbetsläget i Produktions- och kapacitetsplanering och Långsiktiga utvecklingsplanen (LUP) saknas.

Delårsrapportens avsnitt "Region Jämtland Härjedalens engagemang i bolag och stiftelser" innehåller nu, i högre grad än tidigare år, en mer enhetlig redovisning och att det kan utläsas ekonomisk ställning och prognos. Norrtåg AB saknas dock i redovisningen.

Det saknas noter med förklaringar till förändrade balans- och resultaträkningsposter med anledning av regionbildningen vilket försvårar bedömningen av resultat och balanser i delårsbokslutet. De saknas även uppgifter om pensionsskulden inom linjen och borgensåtaganden.

Delårsrapporten saknar uppgifter om produktionen i den specialiserade vården och primärvården samt uppgifter om regionens köp av Riks- och regionsjukvård.

1.4.2 Fastställda mål

Vi konstaterar att fullmäktige, i *Regionplanen 2015-2017*, fastställt ekonomiska mål samt mål för verksamheten i enlighet med tidigare nämnda krav i kommunallagen. Målområden är; *Patient, Medarbetare, Samhälle, Verksamhetsresultat*.

Vi noterar att regionstyrelsen beslutat om *Verksamhetsplan och uppföljningsplan 2015* som är indelad i de fyra ovan nämnda målområdena. Inom varje målområde finns ett antal framgångsfaktorer och utvecklingsområden, totalt 13 framgångsfaktorer och ca 70 utvecklingsområden. Uppföljningen i maj (§ 126) resulterade i ett antal korrigeringar av

tidigare beslutade utvecklingsområden och man konstaterade att 51 av de 70 utvecklingsområdena kommer att vara genomförda vid årets slut.

Regiondirektörens verksamhetsplan som är 3-årig fastställs enligt regionens styrmodell av regiondirektören och informeras till styrelsen och vårdvalsnämnden. Målen i direktörens verksamhetsplan ska konkretisera styrelsens framgångsfaktorer som ingår i den 1-åriga verksamhetsplanen. Styrelsens verksamhetsplan har 13 målområden och ca 70 utvecklingsområden. Direktörens verksamhetsplan har 20 mål och 24 målvärden.

Regionala utvecklingsnämnden som tillkommit fr.o.m. år 2015 planerar och genomför sin verksamhet utifrån Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och Regionala utvecklingsnämndens fyra prioriterade områden: Näringslivsutveckling, Inflyttning / demografi, Integration och Jämställdhet. Enligt nämndens bedömning är måluppfyllnaden hög eller mycket hög för de mål där underlag finns tillgängligt efter augusti. Undantag gäller jämställdhet, där åtgärder kvarstår att göra. Flera av målen kan dock inte mätas numeriskt samt att några avser år 2014.

Vårdvalsnämnden som även den tillkommit fr.o.m. år 2015 har tre olika uppdrag; Hälsovalet, Privata vårdgivare och Beställarvård. Nämnden har inga produktionsmål att följa upp. Nämndens uppdrag är indelat i regionplanens fyra målområden; Samhälle, Patient, Medarbetare och Verksamhetsresultat. Nämndens verksamhet är så ny att det är svårt att bedöma måluppfyllnad eftersom uppdragen i många fall är pågående.

Patientnämnden följer två fokusområden; Jämlik vård och Införandet av patientlagen ur ett patientperspektiv. Nämndens målområden omfattar 7 mål och målvärde. Alla utom ett har uppnåtts.

1.4.3 Verksamhet - måluppfyllelse

Styrelsens återrapportering i delårsrapporten utgår, likt föregående år, från regiondirektörens verksamhetsplan.

Regiondirektörens verksamhetsplan som omfattas av 24 målvärden. Av dessa har 5 målvärden uppnåtts medan 10 målvärden avviker mer än 10 procent från målvärdet och 4 avviker mindre än 10 procent.

Insatserna för att förbättra tillgängligheten har fortfarande inte gett önskat resultat. Tillgängligheten ligger under riksgenomsnittet både för besök och för behandling inom både specialiserad vård och primärvård vård. Den regiondrivna primärvården redovisar sämre tillgänglighet jämfört med den privata primärvården. En del av förklaringen till den försämrade tillgängligheten beror enligt uppgifter i delårsrapporten på införandet av nytt vårdadministrativt systemet Cosmic.

Målen för *heltidssjukskrivningar i länet* har inte uppnåtts och inte heller målet om max 6% med *vårdrelaterade infektioner*.

Vi noterar viss måluppfyllelse när det gäller *minskad sjukfrånvaro hos medarbetarna*, dock marginell. *Nyttjande av inhyrd personal*, som enligt mål skulle minskas, *har ökat* från 47,9 mkr augusti år 2014 till 76,6 mkr augusti år 2015. I *målområdet Verksamhetsresultat* som främst omfattar tillgängligheten och nettokostnadsutveckling har *inget målvärde uppnåtts*.

Arbete med *Lean* och *kapacitets- och produktionsplanering* startades upp 2013 med bl.a. utbildning, med hjälp från Mittuniversitetet, till samtliga chefer. *Långsiktiga utvecklingsplanen (LUP)* beslutades oktober 2014 (§ 182). I delårsbokslutet saknas en redovisning av arbetet och hittillsvarande resultat för alla utom LEAN.

1.4.4 Ekonomin - måluppfyllelse

Prognos och budget

	Prognos för helår 2015		Årsbudget Resultat 2015
	April	Augusti	
Centrum	-287,5,	- 286,3,	
Region totalt	-265,0	- 265,0	- 96 mkr

Som framgår av tabellen prognostiseras stora underskott redan i aprilprognosen. Till detta ska också läggas det *underskott som regionen har att täcka (utifrån balanskravet) från tidigare år på 139,6 mkr för 2015. Efter år 2014 återstår enligt balanskravet totalt 347,2 mkr att återställa.*

Årets resultat är budgeterat till minus 96 mkr vilket strider mot Kommunallagens bestämmelser om en budget i balans.

Resultat

Totalt JLL/Region JH	2014	2015	Differens
Resultat delår augusti	-10,7 mkr	-47,3 mkr	- 36,6 mkr

Resultatet per augusti 2015 uppgick till minus 47,3 mkr att jämföras med motsvarande resultat för 2014 som uppgick till minus 10,7 mkr vilket är en resultatförsämring med 36,6 mkr.

S:a hälso- och sjukvårdsnämnden	2014	2015	Differens
Resultat delår Augusti	-64,4 mkr	- 115,3 mkr	- 50,9 mkr

Resultatet i verksamheterna inom hälso- och sjukvårdsnämndens område per augusti har försämrats och uppgår nu till minus på 115,3 mkr. Vi ser en utveckling som är mycket oroande när det gäller ekonomin i regionens sjukvårdsverksamhet och hur man ska kunna komma tillrätta med underskotten.

Vi konstaterar att de ekonomiska målen för *nettokostnadsutveckling* i regionplanen inte har uppnåtts. Nettokostnadsökningen uppgår till 5,8 procent medan målet var 2,6 procent. Styrelsen har inte heller klarat målen för *soliditeten* och *själufinansieringsgraden för investeringar*.

Investeringar är enligt regionplanen beslutade till 100 mkr, utfallet för de åtta första månaderna uppgår till 93,8 mkr. Vi noterar dock att ytterligare investeringar planeras och totalt för 2015 kommer investeringsutgiften att uppgå till 142,6 mkr.

Kostnaderna för *läkare från bemanningsföretag* har under de åtta månaderna ökat med 28,7 mkr jämfört med motsvarande period föregående år. En tillkommande kostnad för 2014 på 3,9 mkr avsåg *sjuksköterskor från bemanningsföretag*, för 2015 uppgår denna kostnad till 7,8 mkr. Vi konstaterar dock att det saknas uppgifter om den merkostnad som följer av att anlita stafettläkare i stället för att bemanna med fast personal.

1.5 BALANS OCH RESULTATRÄKNING

Vi bedömer att delårsrapportens Balans- och resultaträkning i allt väsentligt är upprättad i med RKR:s rekommendationer. Balansräkningen innehåller dock en skuldpost på 2,3 mkr som avser ej reglerad ersättning till privatläkare för utförd vård under perioden 2007-2014. Ersättningsanspråk kan göras i 10 år bakåt i tiden.

Enligt nya uppgifter kan det röra sig om en skuld på 6,5 mkr.

Likvidationen av regionförbundet är ännu inte avslutad det återstår några oreglerade poster. Enligt likvidatorn rör det sig om små summor.

För Region Jämtland Härjedalens revisorer

Mona Nyberg
Ordförande

Annelie Bengtsson
Vice ordförande